

Specialisatie biedt mogelijkheden

Het bedrijf van Marinus en Arja de Vries ligt in de Krimpenerwaard, een landelijk gebied met drassige veengronden. Deze Koeien & Kansen deelnemer heeft gekozen voor specialisatie in de melkveehouderij. De kaasmakerij en de varkenstak zijn inmiddels verleden tijd.

Marinus loopt met zijn jongste telg op de arm over zijn bedrijf en vertelt over recente veranderingen: "Tot voor kort bestond ons bedrijf uit meerdere onderdelen. Naast het woonhuis was de kaasmakerij met winkel die door mijn vrouw Arja gerund werd. Kaas maken is een arbeidsintensief proces maar we deden het graag. Melk in kaas zien veranderen heeft gewoon zijn charme."

Het restproduct van dit proces, de kaaswei, werd gevoerd aan de varkens. Op zich is dit gecombineerde systeem van melkvee, kaasmakerij en varkens een ijzersterke constructie. "De zaken hielden elkaar mooi in evenwicht. Bij een slechte melkprijs was de kaasprijs vaak wel goed en als dat niet het geval was, brachten de varkens wel weer iets op", zegt Marinus.

"Toch zijn we met pijn in het hart gestopt met kaas maken en varkens houden. De gezondheid van Arja speelde hierbij een rol.

De voormalige winkel van de kaasmakerij is nu in gebruik als ontvangstruimte

Daarnaast was er een flinke kapitaalinjectie nodig om deze takken op een professionele manier draaiende te houden. In onze ogen niet haalbaar. Natuurbeheer, een paar schapen en spuitwerkzaamheden in loonwerk zijn de enige activiteiten die we aanhouden buiten de melkveehouderij.

De Vries heeft ervoor gekozen om zijn basisinkomen uit de koeien te halen. Hij is druk bezig met het uitwerken van toekomstplannen. Hij rekent zijn plannen voor: "Als een van onze kinderen later in het bedrijf wil moeten we nu doorgroeien. De bedoeling is het huidige quotum van bijna 6 ton uit te breiden naar zo'n 8 à 9 ton melk. Dit houdt in dat we steeds verder intensiveren, van 15.000 naar 20.000 kg melk per ha. In Koeien & Kansen

kunnen we laten zien dat intensieve bedrijven prima aan de milieueisen kunnen voldoen."

De voormalige kaasmakerij is inmiddels we verbouwd tot ontvangstruimte, en de varkensschuren zijn gesloopt. Op die plaats

De varkensstal is vervangen door een mooie ruime jongveestal

staat nu een spiksplinternieuwe jongveestal waaronder een ruime mestopslag aanwezig is. Hiermee is de specialisatie in de melkveehouderij een feit geworden. Marinus: "In de komende jaren willen we de huidige stal vergroten en een snelmelkende melkstal laten bouwen. We vinden het als gezin belangrijk dat de werkweek enigszins normaal blijft, vooral op zondag"

Carolien Staal
Praktijkonderzoek Veehouderij

Nieuw rapport: "Minder verliezen door betere benutting"

Het rapport "Minder verliezen door betere benutting" (nr. 13) geeft een overzicht van de stikstof- en fosfaatbemesting op de Koeien & Kansen-bedrijven van 1999 tot en met 2001. De gerealiseerde bemesting in de twee jaar voorafgaand aan het project is ter illustratie ook weergegeven. Sinds de start van het project is de stikstofaangifte op het grasland zonder beheersbeperkingen sterk afgenomen (figuur 1). Deze daling is volledig toe te schrijven aan kunstmeststikstof. Deze is met 46% afgenomen van gemiddeld 220 naar 118 kg stikstof per hectare. Eén van de gevolgen is dat er steeds verder onder het landbouwkundig advies is bemest. Het landbouwkundig advies is gericht op een optimale gewasproductie bij een bepaald stikstofleverend vermogen (NLV) van de grond.

Het opstellen van een jaarplan voor de bemesting is essentieel om optimaal binnen de randvoorwaarden van MINAS te bemesten. In dit jaarplan worden de aan te voeren kunstmest en de beschikbare dierlijke mest optimaal over de gewassen verdeeld. Het resultaat is de stikstofaangifte op grasland die binnen MINAS mogelijk is. Deze stikstofaangifte is weer de basis voor de verdeling van de stikstof over de sneden. In het rapport is aangegeven hoe een veehouder op eenvoudige wijze een jaarplan voor de bemesting

kan opstellen. Op de Koeien & Kansen-bedrijven zijn de stikstof-, fosfaat- en kaligehaltes in de mest fors gedaald. Het is daarom belangrijk de mestsamenstelling op het bedrijf te kennen en hiermee rekening te houden bij het opstellen van een jaarplan voor de bemesting.

Bij bemesting onder het landbouwkundig advies levert elke kg stikstof die extra benut kan worden 10-15 kg droge stof.

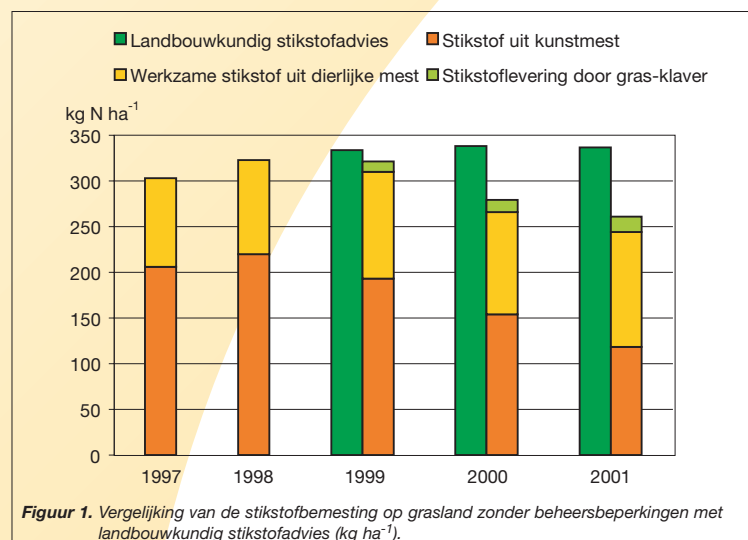
De deelnemers van Koeien & Kansen

hebben op bedrijfsniveau de stikstofwerking van de dierlijke mest gemiddeld verhoogd van 45% in 1999 naar 48% in 2001. Binnen het project is de teelt van gras-klover in opmars.

De resultaten uit dit rapport zijn de basis geweest voor de workshop "Zicht op eigen teelt" die in de tweede helft van december plaatsvond.

Het rapport is te bestellen bij Praktijkonderzoek Veehouderij en kost € 25,-.

Dirk Jan den Boer en Robert Bakker
Nutriënten Management Instituut

Figuur 1. Vergelijking van de stikstofbemesting op grasland zonder beheersbeperkingen met landbouwkundig stikstofadvies (kg ha⁻¹).

Tips voor het verbeteren van de stikstofbenutting:

- Maak gebruik van voorjaarsmeststoffen;
- Houd rekening met de minerale stikstof die in augustus op grasland in de bodemlaag 0-30 cm aanwezig is;
- Geef grasland meer dierlijke mest in het begin van het groeiseizoen;
- Dien op maïsveld dierlijke mest toe kort voor het zaaien.